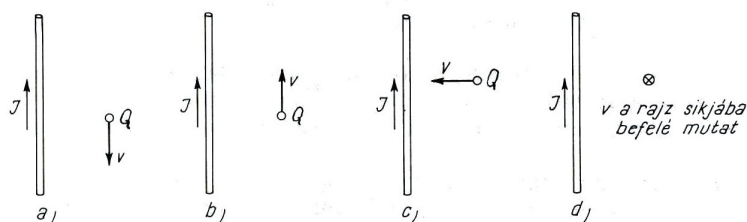

Fizika felkészítő feladatok

11. hét – Az időben állandó és változó mágneses mező hatásai

Órai feladatok

20.5 Egyenes vezető mágneses terében pozitív, pontszerű töltés mozog. Határozzuk meg a töltésre ható erő (Lorentz-erő) irányát az ábrán látható négy esetben!

20.9 Mekkora forgatónyomaték hat a 100 cm^2 felületű vezetőkeretre, ha benne 2 A erősségű áram folyik, és a $2 \frac{\text{Vs}}{\text{m}^2}$ indukciójú homogén mágneses térben úgy helyezkedik el, hogy síkjának normálisa az indukcióvektorokkal 30° -os szöget zár be?

20.11 Mekkora erővel hat a $0,5 \frac{\text{Vs}}{\text{m}^2}$ indukciójú homogén mágneses tér az egyenes vezető 1 m hosszú szakaszára, ha abban 10 A erősségű áram folyik, és

- a vezető merőleges az indukcióvonalakra;
- a vezető párhuzamos az indukcióvektorral;
- a vezető 30° -os szöget zár be az indukcióvonalakkal?

20.17 Egy kör alakú vezetőkben I áram folyik, Változik-e az áram által keltett mágneses tér, ha a vezető kört a síkjára merőleges tengely körül ω szögsebességgel forgatjuk?

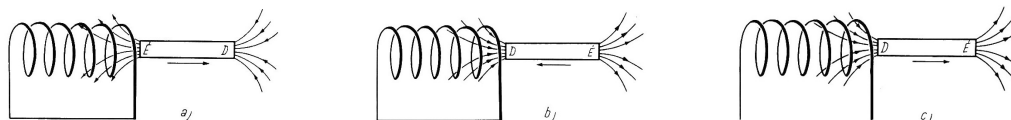
20.19 Toroid tekercs középkörének sugara 10 cm , a menetek száma 1500 , a tekercsben folyó áramerősség 1 A és a tekercs kersztmetszetének területe 4 cm^2 . Mekkora a tekercs belsejében a mágneses indukció és az indukciófluxus, ha

- a tekercs belsejét levegő tölti ki
- a tekercs belsejét lággyvas tölti ki? ($\mu_r = 200$)

20.20 Homogén, B indukciójú mágneses térben az indukcióra merőleges, l hosszúságú vezetőszakasz mozog állandó, v sebességgel. Mekkora és milyen irányú elektromos térerősség lép fel a vezetőkben? Mekkora a vezetők két vége között a feszültség?

20.22 Milyen irányú áram indukálódik a tekercsben, ha a mágneses rúd

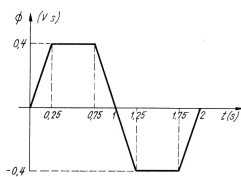
- északi sarkát húzzuk ki a tekercsből;
- déli sarkát toljuk be a tekercsbe;
- déli sarkát húzzuk ki a tekercsből?

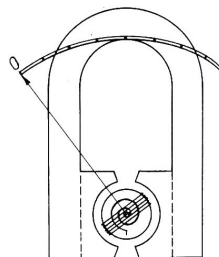
- 20.23** Változzék a fluxus egy vezetőkörben a diagrammon látható módon. Ábrázoljuk az indukált feszültséget az idő függvényében!
- 20.25** Mekkora az önindukciós együtthatója annak a tekercsnek, amelyben 0,5 s alatt egyenletesen bekövetkezett 0,5 A áramerősség-változás 0,12 V önindukciós feszültséget hoz létre?
- 20.44** Az ábrán egy forgótekercses árammérő vázlatos rajza látható. Az állandó mágnes sarkainál elhelyezett saruk és a tekercs hengeres lágyvasmagja közötti légrévsben előállított mágneses tér B indukciója állandó nagyságú és sugárirányú. Ha a tekercsben áram folyik, a mágneses tér forgatónyomatékat fejt ki a tekercsre, melynek hatására az elfordul addig, amíg a forgástengelyhez rögzített csavarrugó visszatérítő forgatónyomatéka az áram okozta nyomaq-tékat kiegyensúlyozza. Mekkora a műszerrel mérhető áram legnagyobb értéke, ha a mutató teljes kitérése esetén a csavarrugó $3 \cdot 10^{-5} Nm$ forgatónyomatékat fejt ki? (A 300 menetű tekercs 2 cm oldalú négyzet, és a mágneses tér indukciója a légrévsben 0,25 T.)

Ajánlott házi feladatok

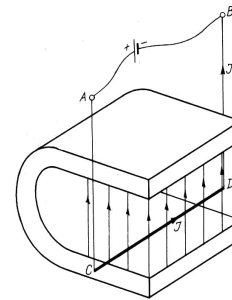
- 20.18** Egy 6 cm hosszú, 300 menetű tekercsben 1 A erősségű áram folyik. Mekkora a mágneses térerősség és az indukció a tekercs belsejében?
- 20.27** A 0,1 m oldalhosszúságú, négyzet alakú veztőhurok normálisa 30° -os szöget zár be az $1,5 \frac{Vs}{m^2}$ indukciójú mágneses tér indukcióvektorával. A hurokra ható forgatónyomaték 0,05 Nm. Mekkora a hurokban folyó áramerősség?
- 20.31** Adott egy testszöleges alakú, zárt síkgörbe mentén fekvő vezető, amelyben I áram folyik. Határozzuk meg a mágneses tér irányát a síknak a görbén belüli, illetve görbén kívüli pontjaiban!
- 20.38** Egy áramkör 10 cm hosszú egyenes vezetőből álló része $0,5 \frac{Vs}{m^2}$ indukciójú homogén mágneses térben van úgy, hogy az áram iránya 30° -os szöget zár be a tér irányával. Mekkora erővel hat a mágneses tér erre az egyenes vezőre, ha benne 10 A erősségű áram folyik?
- 20.41** Egy 20 cm hosszú, 1,5 cm átmérőjű, 300 menetes tekercsben 5 A erősségű áram folyik. Az áramkört hirtelen megszakítva az áram 0,01 s alatt nullára csökken. Mekkora feszültség indukálódik a tekercsben, ha az áram csökkenését egyenletesnek tekintjük?
- 20.42** Egy 500 menetű, $80 cm^2$ keresztmetszetű vezetőhurok percnként 300 fordulatot tesz a forgástengelyre merőleges $\frac{10^5}{2\pi} \frac{A}{m}$ erősségű homogén mágneses erőterben. Számítsuk ki a tekercsben indukált feszültséget, amikor a tekercs síkja
- 0° ;
  - 30° ;
  - 60° ;
  - 90° -os szöget zár be a térerősséggel!
- 20.45** Az ábra szerinti elrendezésben a homogén mágneses mezőben felfüggesztett vezetőben $I = 2 A$ erősségű áram folyik. A CD egyenes vezető súlya $G = 0,1 N$ és a mágneses mezőbe merülő része $l = 20 cm$ hosszú. Hány fokkal lendülnek ki a függőlegestől az A és B pontokban rögzített felfüggesztőhuzalok, ha a mágneses tér indukciója $B = 0,25 \frac{Vs}{m^2}$?

20.23

20.44

20.45